

Informacija

Međunarodni studentski seminar:

Škola demokracije za studente iz Bosne i Hercegovine i Republike Hrvatske

Banja Luka, 7.-11. travnja 2003.

Zaklada Friedrich Ebert, u suradnji s Centrom za međunarodne studije iz Zagreba i Centrom za međunarodne odnose iz Banja Luke, organizirala je "Školu demokracije"; seminar za studente iz Bosne i Hercegovine i Hrvatske. Sudjelovali su studenti Fakulteta političkih znanosti iz Zagreba i studenti Filozofskog fakulteta iz Banja Luke. Seminar je trajao pet dana i imao je dvije svrhe: teorijsku i praktičnu. U teorijskome dijelu seminara profesori su obrađivali aktualne teme i probleme o kojima su studenti na praktičnome dijelu raspravljali. Na svečanom su se otvaranju predstavili sudionici, a dobrodošlicu su im zaželjeli Marc Bogdan, šef banjalučke kancelarije Ambasade Savezne Republike Njemačke u BiH; Ivan Lepoglavec, generalni konzul Republike Hrvatske u Banja Luci; dr. Lidija Čehulić, koordinatorka projekta i predstavnica Centra za međunarodne studije iz Zagreba, te Miloš Šolaja u ime Centra za međunarodne odnose iz Banja Luke.

Tema prvoga dana bila je "Suvremeni odnosi u svijetu" u sklopu koje su svoja predavanja održali dr. Lidija Čehulić i prof. dr. Radovan Vukadinović, oboje s Fakulteta političkih znanosti u Zagrebu. "Bushova nova vanjska politika" je naslov pod kojim se dr. Lidija Čehulić osvrnula na nove trendove vanjske politike SAD-a za koju je karakteristična borba protiv terorizma, preventivni udar, transparentnost vojske (soft security), kohezija euroatlantskog saveza (podjela na "novu" i "staru" Europu), deprecijacija međunarodnog prava, redefinicija pojma suverenosti i unilateralna američka akcija. Prof. dr. Radovan Vukadinović je u sklopu teme "Euroatlantski odnosi, SAD i Europa danas" govorio o mogućnostima i varijantama raspleta događaja nakon rata u Iraku, o "staroj" i "novoj" Europi i jačini podjele mišljenja među njima, te o mogućim scenarijima u budućnosti. Prakseološki dio prvoga dana seminara nije bio isključivo razgovor studenata, zato što su studenti Fakulteta političkih znanosti pripremili kratko izlaganje o reformi oružanih snaga Republike Hrvatske, aspektima ulaska Hrvatske u NATO i aktualnoj političkoj situaciji. Studente iz Republike Srpske je najviše zanimalo trajanje i mogućnosti ukidanja vojnoga roka, te stav hrvatskih političkih stranaka glede rata u Iraku.

Sesije drugoga dana otvorio je dr. Čedomir Čupić s Fakulteta političkih nauka u Beogradu na temu "Politika i moral, odnos politike, autoriteta i moći". Dr. Čedomir Čupić osvrnuo se na razliku između moći, vlasti i autoriteta, definirao etičke pristupe i konstatirao da je čitavu povijest građanin

subjekt političkog života prvoga reda i da jedino tako zajednica može funkcionirati. Sa Fakulteta političkih znanosti u Zagrebu predavao je dr. Vlatko Cvrtila koji je izložio dvije aktualne teme – "Izborna geografija" i "Nacionalna sigurnost zemalja u regiji". Unutar izlaganja o izornoj geografiji, dr. Vlatko Cvrtila je konstatirao da nema mnogo interesa za istraživanje izborne geografije u Republici Hrvatskoj. Dominantne teme za proučavanje unutar tog područja su *gerimandering*, korelacije, postupak određivanja izbornih jedinica i pretvaranje glasova u mandate. Uz osvrt na izbore u Hrvatskoj godina 1992., 1995., 2000., bilo je razgovora o novom izbornom zakonu i zastupljenosti manjina. Tema o nacionalnoj sigurnosti bavi se borbom protiv terorizma, a pored tematike vezane za terorizam, dr. Vlatko Cvrtila govorio je o reformama sigurnosnog sektora, koji imaju četiri stupa (politički, gospodarski, institucionalni i socijalni), te o sigurnosnom okruženju kao faktoru suradnje. O etničkoj distanci naroda bivše SFRJ i mogućnostima zajedničkog života govorio je dr. Miodrag Živanović s Filozofskog fakulteta iz Banja Luke. Sudionici seminara su također imali priliku vidjeti dosadašnja istraživanja o etničkoj distanci među narodima u BiH.

Sljedeći blok bio je rezerviran za nacionalne manjine i etnička pitanja. U sklopu njega prof. dr. Siniša Tatalović s Fakulteta političkih znanosti bavio se problemom etničkih odnosa u regiji, te nacionalnim manjinama i njihovim pravnim statusom u zemljama regije. Na te teme nadovezao se dr. Čedomir Čupić s predavanjem pod naslovom "Nacija i vjera, religija i mladi".

Miloš Šolaja iz Centra za međunarodne odnose u Banja Luci, govorio je o ulozi medija i o etici i moralu u novinarstvu unutar tematskih cjelina "Mediji i manjine" i "Nasilje u medijima, mediji i njihova uloga i doprinos pomirenju u regiji, jezik mržnje i njegovo nadilaženje". Studenti Filozofskog fakulteta iz Banja Luke spomenuli su svoju uspješnu suradnju na istu temu sa studentima iz Zagreba 2002. godine. "Media Link", časopis koji je nastao kao plod te suradnje analizira medijsku ratnu propagandu u cijeloj regiji. Ombudsman Republike Srpske, Branka Kolar Mijatović uputila je sudionike u organizaciju institucije ombudsmana u BiH i njegovom doprinosu poštivanja ljudskih prava. Uz to je spomenula nekoliko slučajeva koji su trenutačno u postupku. O kompleksnosti i težini tih slučajeva govorio je i hrvatski konzul Ivan Lepoglavec. Uz te aktualne probleme spomenuo je međunarodne sporazume i uspješno razriješene krize, pozitivna iskustva u uspostavljanju ekonomske suradnje Hrvatske i BiH, te probleme pri realizaciji projekta povratka izbjeglica. Pri posjetu konzulatu Republike Hrvatske, sudionici seminara su na poklon dobili knjigu Zorana Vitorovića *Preventivna diplomatija?* koja govori o tome kako spriječiti sukobe i ratove.

Školu demokracije svojim predavanjima zatvorili su dr. Vlatko Cvrtila na temu suvremenih ratova (primjer Iraka); dr. Čedomir Čupić koji je govorio o nedavnim događajima u Srbiji i demokratskim promjenama i dr. Miodrag Živanović koji je u svom predavanju objasnio da je za miran suživot u BiH potrebna cjelokupna katarza.

Prilikom podjele diploma sudionici su ocijenili Školu vrlo uspješnom. Stvorena su mnoga korisna poznanstva i produbila se suradnja. Ovaj seminar je postigao obje svrhe – predavanja su bila izuzetno kvalitetna, dok su razgovori studenata bili vrlo poučni.

Marta Zorko i Mladen Sirovica